

● V PROIZVODNJI INDOVA SE ČAS KOLIN NE POZNA

Naravna čreva skoraj vsa v izvoz

November je mesec, ko se temperature že spustijo pod ničlo. Z mrazom pa prihaja tudi čas za izdelavo domačih kolin. V industrijski samopostrežni prodajalni Indova na Poljanski cesti 95 je te dni bolj živo kot v jesenskih mesecih, saj prihajajo kupci iz vseh krajev Slovenije, da se oskrbijo z vsem, kar je potrebno za dobre krvavice, pečnice, salame in druge dobrote, ki se ob takih priložnostih delajo doma. V Indovi prodajalni je mogoče poleg črev (zatrjujejo, da so pri njih najcenejša) kupiti tudi riž, kašo, že zmešane začimbe in vse druge potrebne dodatke. Zanimanje za nakupe bo trajalo do srede marca, čeprav je glavna sezona le približno mesec in pol.

Mesec, ko se pripravljajo domače kolone, pa se v proizvodnji Indova, ene izmed šestih jugoslovanskih tovarn, ki izdelujejo naravne in umetne ovitke za mesno predelovalno industrijo, prav nič ne pozna. »Spoznali smo, da je boljše enakovredno delati skozi vse leto in imeti nekaj zaloga, kot pa pozimi uvajati tretjo izmeno,« je pojasnil direktor tozda Indov Vojko Hočevnar.

V tozdu Indov, ki je v sestavi delovne organizacije Agrotehnika-Gruda, je zaposlenih 62 delavcev, od teh pa jih kar dve tretjini dela pri predelavi naravnih govejih črev. Okoli 80 odstotkov te proizvodnje, to je približno 160 ton, prodajo v Italijo in Avstrijo. Letos bodo z izvozom zaslužili predvidoma 120 tisoč do-

larjev. Njihov letošnji izvoz bo količinsko 30 odstotkov večji od lanskega, čeprav tudi oni mesec dni niso smeli izvažati zaradi posledic jedrske nesreče v Černobilu. Kar ne izvozijo na zahod, odkupijo domače, predvsem manjše klavnice, nekaj pa prodajo tudi v svoji prodajalni.

Indov je najbrž ena redkih DO, ki za svoje izdelke dosegajo na zunanjih trgih boljše cene kot doma. Kljub vsemu pa z izvozom pokrijejo le desetino potreb po uvozu surovin za umetne ovitke. Te surovine dela le nekaj tovarn na svetu in njihova receptura je skrivnost. Kar zadeva domače cene, pa se črevarska industrija obnaša tržno, menijo v Indovi, saj so se njihove cene povečale manj kot cene mesu in mesnim izdelkom. Tako je najbrž tudi

zato, ker smo lani uvozili z zahoda večje količine naravnih in umetnih ovitkov. Za primerjavo naj povemo, da je lani januarja, to je več kot pred letom in pol, naravno okroglo goveje črevo stalo 12 dinarjev, danes pa je njegova cena od 18 do 21 dinarjev.

Ne glede na to, ali je izdelek oblečen v naravno ali umetno črevo, je njegova cena pri nas enaka. V tujini je na primer hrenovka v naravnem črevu precej dražja od tiste v umetnem. Pri nas pa naravna čreva uporabljajo le manjše klavnice, večje tega zaradi zahtevnejše tehnologije niso sposobne. Sicer pa med izdelkom v umetnem črevu in tistim v naravnem, glede na okus ni nikakršnih razlik, je povedal direktor Vojko Hočevnar, če je, naj za primer spet vzamemo hrenovko, ta narejena po pravilnem postopku. Na zahodu uporabljajo vlažni postopek, pri nas pa suhi, zaradi česar izdelki niso tako kakovostni.

Poleg predelave naravnih črev in izdelovanja umetnih ovitkov, se v Indovi ukvarjajo še z odku-

pom kož zaklanih živali in njihovo predelavo, vendar jih kupujejo le pri tozdi Proizvodnja Ljubljana in Proizvodnja Zagreb, ki sta tudi v okviru delovne organizacije Agrotehnika-Gruda.

D. J.

● MIZARSTVO MOSTE

Po letih slabega poslovanja gre na bolje

Mizarstvo Moste je manjša obrtna delovna organizacija, v kateri delajo notranje pohištvo za opremo trgovin, hotelov, pisarn in raznih drugih lokalov tako za zasebnike kot za državne ustanove. Njihovi izdelki so narejeni po željah kupca, po meri, so tako rekoč unikati, zato bi lahko Mizarstvo Moste imenovali tudi butik za pohištvo. V preteklosti je ta delovna organizacija dobro poslovala, zadnja leta pa so se pričele kopičiti težave. Letos februarja jih je zapustil tudi direktor, zaradi nizkih osebnih dohodkov in neurejenih razmer je iz podjetja v kratkem času odšlo več kvalificiranih mizarjev, zamrlo je delo družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov. Denarne težave so bile njihov stalni spremljevalec, saj večkrat še nekaj dni pred izplačilom osebnih dohodkov niso vedeli, kje vzeti denar zanje. Kazalo je že, da ni nikakršnega izhoda.

V zadnjih dveh mesecih, po prihodu novega direktorja, pa so se razmere pričele spreminjati na bolje. »Ljudje čutijo, da se stanje popravlja. Veliko je vredno že to, da so se izboljšali naši medsebojni odnosi. Uspeh je tudi to, da imamo denar za osebne dohodke v prihodnjem mesecu zagotovljen že zdaj. Spet vidimo perspektivo. Trdno upamo, da bo naš položaj ob koncu leta še boljši,« so strome misli naših sogovornikov: direktorja Mizarstva Moste Petra Vodeba, predsednika delavskega sveta Ivana Žagarja in predsednika osnovne organizacije sindikata Franca Kovačiča, ki so opisali nekdanje in zdajšnje razmere pri njih, obenem pa tudi razložili, kako si zamišljajo svojo prihodnost.

Vzroke težav, v katerih se je znašlo Mizarstvo Moste, je mogoče iskati tako zunaj delovne organizacije, v naših gospodarskih in družbenih razmerah nasprotno kot tudi znotraj njih samih. Ker so po naravi svojega dela močno povezani z lesno industrijo in z gradbeništvom, ti dve panogi pa sta že dlje časa tudi v težavnem položaju, se je to odražalo tudi pri njihovem poslovanju. Vendar se za razliko od gradbenic v Mizarstvu Moste ne morejo pritoževati zaradi pomanjkanja dela, marveč jih je skoraj do ukrepa družbenega varstva pripeljalo slabo gospodarjenje in premalo sposobno vodstvo.

Napačnih odločitev je bilo nešteto. Zelo narobe je bilo tudi to, sta ugotavljala naša sogovornika Ivan Žagar in Franc Kovačič, oba že prek dvajset

let zaposlena v tem podjetju, da so za naraščajočo dela jemali že vnaprej predplačilo, delo pa so pogostokrat opravili šele čez leto dni. Pri današnji inflaciji je tako početje seveda imelo hude posledice. Prisiljeni so bili sprejemati vedno nova naročila in z njimi tudi predplačila, da so s tem denarjem lahko kupili reprodukcijski material za že plačane izdelke. Piko na i njihovem že tako slabem položaju pa je postavilo še sodelovanje izvozu. Kot kooperanti so se namreč lotili izdelave večjih serij izdelkov. Svoje obveznosti so sicer izpolnili, a ob tem hkrati spoznali, da njihova tehnologija in oprema nista primerni za velike serije (serijski izdelki imajo seveda tudi nižjo ceno), obenem pa tudi ljudje niso vajeni takega načina dela.

Medtem ko je večina drugih delovnih organizacij iz meseca v mesec povečevala osebne dohodke, so jih oni morali zniževati. Ob polletju je kvalificiran mizar zaslužil okoli 75.000 dinarjev. Zato ni čudno, da jih je zdaj od 50 zaposlenih ostalo le še 37. Kljub temu, da se notranje razmere, gospodarske in samoupravne, popravljajo, jih vendarle skrbi prihodnost. Sprašujejo se, ali bodo na primer čez deset let sploh še imeli mizarja, ki bo znal delati po meri, ne konfekcijsko. V šolah se tega zdaj ne učijo. Mlade bi morali, teh spretnosti priučiti sami, a zaradi nizkih osebnih dohodkov jih ne morejo privabiti v delovno organizacijo. Opažajo tudi, da se iz leta v leto ruši razmerje med vrednostjo materiala in vrednostjo

dela, vloženega v izdelek, in to na škodo izdelka, v katerem postaja delo vse manjši strošek.

»Prav bi bilo, da bi se naša družba odločila, kakšen naj bo položaj drobnega gospodarstva. Vedno bodo potrebni izdelki, ki jih konfekcija ne more narediti. Takih delovnih organizacij, kot smo mi, bi moralo biti več, saj smo se bolj sposobni prilagajati zahtevam trga,« je razložil direktor Peter Vodeb.

V Mizarstvu Moste so se v težkih časih utegnili ukvarjati zgolj z vsakodnevnimi problemi, se boriti le za preživetje, ob tem pa seveda pogleda niso mogli in ne utegnili upreti tudi v prihodnost. To so lahko storili šele sedaj. Kot je povedal direktor Peter Vodeb, so se v delovni organizaciji odločili ravnati tako, da se najprej spopadejo s tistimi nalogami, ki zahtevajo takojšnje rešitve, to je boljše delati, urediti finančno poslovanje, iz mrtvila obuditi družbenopolitične organizacije in samoupravne organe, nato pa se lotiti dolgoročnih načrtov.

Del kratkoročnih nalog so že uresničili, načrte za prihodnost pa so zdaj napisali le na papir. Presodili so, da je najbolje, če se lotijo maloserijskega načina proizvodnje, poleg pa ohranijo tudi naročila za dela po meri. Vse to pa zahteva obnovo strojnega parka, spremembo tehnologije in tudi kadrovske spremembe. Bolj kot doslej bodo skrbeli za izobraževanje delavcev, pozameje bodo spremljali tudi razvoj lesne industrije, za svoje potrebe pa nameravajo usposabljeni tudi diplomante srednjega usmerjenega izobraževanja.

Načrtujejo tudi obnovo proizvodnih prostorov. Posodobili in povečali bodo lakirnico, sušilnico in skladišče končnih izdelkov. Za uresničitev vseh teh načrtov pa imajo na zdajšnjem prostoru premalo možnosti, zato se dogovajajo o tem, da bi se razširili še na proste površine med njimi in Zaloško cesto.

DARJA JUVAN

● ZA POSODOBITEV IN POVEČANJE PROIZVODNJE PREMAZNIH PAPIRJEV

V Papirnici na Vevčah spet gradbišče

Težko ali pa nemogoče je najti leto, ko v Papirnici Vevče ne bi bilo gradbišča. Enkrat manjše, drugič večje, nenehno se dograjuje ali pa ruši staro in gradi novo. Ta čas delavci SCT gradijo dve montažni hali. Pripravljalna dela so začeli sredi julija, prve dni avgusta pa so stekla vsa gradbena dela za halo A, ki bo imela površino 3.097 kvadratnih metrov, visoka pa bo 9 metrov. Sedaj je hala že pod streho. Že prvega oktobra pa bi morali začeti graditi tudi halo B, ki bo po površini še za spoznanje večja. Tu se je malo zataknilo, ker investitor ni pripravljal vseh potrebnih načrtov, pa tudi nekatera rušitvena in pripravljala dela niso bila opravljena pravočasno. No, gradnja sedaj lepo teče in halo A bi morala biti konec decembra končana, halo B pa maja prihodnje leto.

Zakaj so se v Papirnici odločili za to obsežno gradnjo?

Ostati v koraku s svetovno proizvodnjo narekuje nenehno posodabljanje. Zato so bili prisiljeni izdelati program za prvo

fazo povečanja proizvodnje na znamenitem petem papirnem stroju, ki bo odpravil ozka grla obstoječe tehnološke opreme in proizvodnih prostorov. Z nakupom novega premaznega stroja nameravajo proizvodnjo papirja

preusmeriti na izključno premazne papirje. Tako naj bi letno dosegli neto 55000 ton premaznih papirjev, medtem ko bi proizvodnjo klasičnih papirjev v celoti opustili. S tem si obetajo povečanje izvoza na konvertibilno tržišče. Zaposlili pa bodo 36 delavcev več. Stroje naj bi preselili v dvorano A takoj, ko bo to mogoče. Po poskusni proizvodnji načrtujejo začetek redne proizvodnje s 100-odstotnim izkoristkom v letu 1988.

Po glasilu »Naše delo« Papirnice Vevče in glasilu »Glas kolektiva« SCT

S. G.

● OB PRENOVI ZVEZE KOMUNISTOV

Obrniti se k temeljnim usmeritvam

Na zadnjih kongresih Zveze komunistov Jugoslavije in Zveze komunistov Slovenije so delegati v razpravah kot tudi v svojih zaključkih posvetili veliko pozornost učinkovitosti, položaju in vlogi zveze komunistov v našem sistemu socialističnega samoupravljanja. Zelo kritične (pa tudi samokritične) razprave so potrdile spoznanja, da nekatere akcije, ki jih je vodila zveza komunistov v preteklem obdobju, niso bile ustrezne in dovolj učinkovite. K temu je prispevalo dejstvo, da v marsikaterih sredinah zveza komunistov ni bila dovolj aktivna, ker se ni vedno ukvarjala s praviimi problemi ter da imamo v zvezi komunistov del članstva, ki s svojim konkretnim ravnanjem ni dovolj prispeval k njenemu učinkovitemu delovanju. Drugi sklop vzrokov za ne dovolj učinkovito delo je posledica nepoznavanja družbene vloge zveze komunistov v našem sistemu. Zato smo na obeh kongresih, posebej pa na slovenskem, opredelili prenovu zveze komunistov kot zelo pomembno nalogo in cilj. Prenova vsebinsko pomeni, da zveza komunistov ostaja na istih temeljih, da pa je njene oblike, vsebino in metode dela treba obnoviti ter jih uskladiti z potrebami naše današnje družbe. Torej njena prenova ni enkratna akcija, ni radikalen preobrat, temveč jo moramo razumeti kot stalno aktivnost članstva in organizacij zveze komunistov za realizacijo njene vodilne vloge v naši družbi in večanje njene učinkovitosti pri uresničevanju družbenogospodarskih ciljev in političnega sistema socialističnega samoupravljanja. Prenovo zveze komunistov moramo zato hitreje opravljati na vseh ravneh njenega delovanja, torej v osnovnih organizacijah zveze komunistov, na ravni občine, mesta, republike in federacije.

Pri prenovi govorimo o naslednjem: o teoretičnoidejni prenovi, o prenovi metod političnega delovanja, o kadrovski in organizacijski prenovi ter o prenovi vsebine delovanja. To pomeni, da moramo obnoviti in posodobiti teoretični sklad znanstvenih spoznanj, na katerih gradimo člani zveze komunistov svojo idejno enotnost. Dograditi moramo vse notranje poti v zvezi komunistov, informiranje, usposabljanje, komuniciranje med člani in organi z namenom, da bo po demokratični poti nastajala naša idejna enotnost; da se odpremo za vse tiste pobude družbene zavesti, ki prispevajo h krepitvi in razvoju socialističnega samoupravljanja. Spremeniti moramo vsebino našega delovanja tako, da se bodo mogli člani zveze komunistov z načinom de-

lovanja osnovnih organizacij in v različnih oblikah akcijskega povezovanja obrniti k temeljnim usmeritvam, to je, utrjevanju socialističnega samoupravljanja in družbenoekonomskega položaja delavcev in občanov v svojih temeljnih okoljih in celotnem političnem sistemu. Pri tem se moramo posloviti od kratkovidnega praktičizma, škodljive zlepljenosti z odtujenimi centri družbenega odločanja in se začeti ukvarjati s strateškimi cilji družbe. Treba je uresničiti prenovu metod našega dela in se organizacijsko prilagoditi za idejno enotno in organizirano nastopanje v celotnem delegatskem in samoupravnem prostoru. Kot temeljni cilj spremenjenih metod organizacije dela moramo doseči, da član, ki deluje v osnovni organizaciji zveze ko-

munistov ter kot član delegat kjerkoli v sistemu, postane aktiven in učinkovit subjekt. Kadrovsko prenovu bomo dosegli z učinkovitim pomlajevanjem članstva, idejnopolitičnim usposabljanjem ter z idejnopolitično zaostritvijo do vseh članov, ki rušijo moralni ugled zveze komunistov, do neaktivnih sopotnikov, ter članov, ki ne sprejemajo osnovnih idejnih ciljev, za katere se zveza komunistov zavzema.

Od učinkovite realizacije teh ciljev in nalog bo tudi odvisna vodilna vloga zveze komunistov v družbi, kar si mora zveza komunistov vedno na novo izboriti v konkretnem boju različnih interesov in z delovanjem med množicami. Zato morajo člani bolj aktivno in organizirano delovati v samoupravnih organih, delegatskem skupščinskem sistemu, še zlasti pa v SZDL in drugih družbenopolitičnih organizacijah ter družbenih organizacijah in društvih. Morajo biti usposobljeni, da v okviru našega družbenega sistema ter v borbi mnenj in argumentov pravočasno ugotovijo stvarne interese delavskega razreda, interese drugih družbenih slojev, jih medsebojno uskladijo in se zanje tudi borijo. Zveza komunistov mora opustiti željo po monopolnem oblikovanju in odločanju interesov, za katere se bomo v družbi borili. Mora biti sposobna, da ustvari ustrezno družbeno ozračje v vseh samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah, da se hitreje sprostijo vsa družbena razmišljanja, pobude in predlogi, ki peljejo k hitrejšemu uveljavljanju samoupravnih socialističnih odnosov.

FRANJO VINKO, sekretar OK ZKS

Slovesno proslavili 50. obletnico dela

V nadvse slovesnem in pristrčnem vzdušju je 270-članski delovni kolektiv Minerala 24. oktobra v kulturnem domu Španski borci sklenil praznovanje 50. obletnice dela in obstoja svoje delovne organizacije. Ta dan se delavci niso zbrali na svojih delovnih mestih, marveč v veliki dvorani doma Španski borci, kjer so s prirreditvijo, ki so se je udeležili tudi predstavniki družbenopolitičnega življenja naše občine in poslovni partnerji te delovne organizacije, proslavili jubilej.

Slavnostni govornik je bil direktor Minerala Ignac Omahen, ki je orisal razvojno pot podjetja in načrte za prihodnost, predsednik občinske skupščine Ivo Samec pa je v priložnostnem nagovoru tej naši uspešni delovni organizaciji tudi vnaprej zaželel dobro poslovanje. V izbranem kulturnem programu sta nastopila Slovenski kvintet trobil in folklorna skupina Emona. Prirreditve je domiselno povezoval Marjan Kralj, ki jo je obogatil še z recitacijami pesmi slovenskih

avtorjev. Ob tej priložnosti so podelili delavcem, ki imajo 30 ali več let delovne dobe v Mineralu, nekaterim upokojenim članom kolektiva, ki so veliko doprinesli k razvoju delovne organizacije, poslovnim partnerjem in kooperantom ter delovnim organizacijam, s katerimi sodelujejo, priznanja, plakete in grafike. Za dolgoletno uspešno sodelovanje, ki je prispevalo k razvoju in ugledu Minerala, je priznanje prejela tudi Naša skupnost.

D. J.

Zahvala za pomoč

Aktiv novinarjev iz organizacij združenega dela naše občine se je na seji 5. novembra zahvalil za dolgoletno pomoč pri delu Milanu Priteklju, ki je letos poleti prenehal aktivno delati pri občinski konferenci SZDL. Milan Pritekelj, ki je bil od leta 1977 do 1984 glavni in odgovorni urednik Naše skupnosti, njen sodelavec pa že od prve številke dalje, je bil namreč eden pobudnikov za ustanovitev tega aktiva in eden tistih, ki so aktivu pomagali prehoditi prve najtežje korake. Aktiv, ki zdaj deluje v okviru občinskega sindikalnega sveta, začel pa je pod okriljem socialistične zveze, sprva kar ni mogel zaživeti. »Samo vztrajnost nekaterih sodelavcev je pripeljala do tega, da je aktiv ostal,« se je na

priložnostni slovesnosti teh prvih začetkov spominjal Milan Pritekelj. Moščanski aktiv je še zdaj edini v Ljubljani in poleg mariovskega tudi edini v Sloveniji, ki povezuje v občini vse tiste, ki se v

ozdih ukvarjajo z informiranjem. Spominsko darilo je Milanu Priteklju izročila članica tega aktiva Jana Arman iz Blagovno transportnega centra.

Besedilo in slika: D. J.

